

3. Тучак Р.М. Адміністративно-правові засади боротьби з корупцією : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Харків, 2007. 198 с.
4. Комарова Ю.М. Адміністративно-правовий статус Національного антикорупційного бюро України : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2018. 229 с.
5. Чешко А.А. Становлення і розвиток Національного антикорупційного бюро України, його роль і місце в системі правоохоронних органів. *Право і суспільство*. 2017. № 5. С. 182–187.
6. Про Національне антикорупційне бюро України : Закон України від 14.10.2014 р. № 1698-VII / База даних «Законодавство України». *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1698-18> (дата звернення: 16.08.2019).
7. Скомаров О.В. Структура, зміст та особливості адміністративно-правового статусу Національного антикорупційного бюро України. *Вісник прокуратури*. Київ, 2015. № 5 С. 39–48.
8. Скомаров О.В. Адміністративно-правові основи діяльності Національного антикорупційного бюро України : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Тернопіль, 2017. 214 с.

УДК 342.922:338.436

DOI <https://doi.org/10.32850/2414-4207.2019-9.19>

ІНФОРМАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ СФЕРИ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ

Іванова Ганна Сергіївна,

кандидат юридичних наук,
докторант кафедри адміністративного
права та адміністративної діяльності
(Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого,
м. Харків, Україна)

У роботі досліджуються основоположні засади та критерії інформаційно-правового забезпечення діяльності сфери агропромислового комплексу України; визначається сутність інформації, яка є важливою та необхідною для розвитку агропромислового комплексу, простежуються критерії її класифікації та визначаються і характеризуються властивості; приділено увагу питанню організації та функціонуванню державних структур, які покликані здійснювати інформаційне забезпечення аграрного комплексу; аналізується чинна нормативна база, практичні розробки науковців, які регламентують і розкривають визначену проблематику; аналізуються проблеми та недоліки інформаційного обслуговування сфери агрокомплексу, а саме: використання великої частки інформації не за призначенням, прийняття управлінського рішення перед безпосереднім отриманням інформації, нестача інформаційних ресурсів тощо. У статті надаються авторські пропозиції: закріплення в нормативних актах інформації залежно від: сфери її використання і розповсюдження, суб'єкта, що надає та отримує інформацію, предметної спрямованості; посилення концепції децентралізації – ця зміна реалізується шляхом створення регіональних аналітичних центрів чи спеціального департаменту з територіальними структурними підрозділами на базі Міністерства аграрної політики та продовольства України; посилення відповідальності за порушення інформаційного законодавства та без-

посередньо самої процедури притягнення до відповідальності, тобто заходи, які застосовуються до правопорушника, не повинні обмежуватись і включати у своєму вузькому розумінні лише незначне матеріальне стягнення, правопорушник повинен відчувати заходи морального впливу, серед таких звільнення з посади, переведення на посаду нижчого рівня, позбавлення спеціального звання чи рангу, які повинні застосовуватись керівником підприємства в обов'язковому порядку з метою спеціальної (запобігання правопорушенням з боку особи правопорушника) та загальної превенції (запобігання правопорушенням з боку інших осіб) тощо; щодо удосконалення інформаційно-правового складника діяльності аграрного комплексу загалом.

Ключові слова: інформаційно-правові засади, інформаційно-правове забезпечення, інформація, агропромисловий комплекс України (АПК України).

INFORMATION AND LEGAL FUNDAMENTALS OF ACTIVITIES OF THE AGROINDUSTRIAL COMPLEX OF UKRAINE

Ivanova Hanna Serhiivna,
Candidate of Law Sciences,
Doctoral student of the Department
of Administrative Law
and Administrative Activities
(Yaroslav Mudryi
National Law University,
Kharkiv, Ukraine)

The basic principles and criteria of informational and legal support of activities of sphere of the agroindustrial complex of Ukraine are investigated in the work; the essence of the information that is important and necessary for the development of the agroindustrial complex is determined, the criteria of its classification are traced and the properties are defined and characterized; attention is paid to the issue of organization and functioning of state structures, which are intended to provide information support to the agrarian complex; the current normative base is analysed, practical developments of scientists regulating and revealing certain problems; the problems and shortcomings of information services in the sphere of the agro complex are analysed, namely: use of a large part of information not for its intended purpose, making management decision before the immediate receipt of information, lack of information resources, etc.; author's proposals are provided: fixing in the normative acts of information, depending on the scope of its use and dissemination; the entity providing and receiving information, subject-oriented, strengthening the concept of decentralization, this change is realized through the creation of regional think tanks or a special department with territorial structural units based on the Ministry of Agrarian Policy and Food of Ukraine, tightening the responsibility for violations of information law and the procedure of prosecution itself, i.e., the measures applied to the offender should not be limited and include in their narrow sense only a small financial penalty, the offender should feel the measures of moral influence, such as dismissal, transfer to a lower level, deprivation of a special rank or rank, which must be applied by the head of the enterprise without fail for the purpose of special (prevention of offenses by the offender) and general prevention (prevention of offenses by others), etc., to improve information and legal component of the activities of agroindustrial sector in general.

Key words: information and legal fundamentals, information and legal support, information, agroindustrial complex of Ukraine (AIC of Ukraine).

Економічна система України засновується на моделі ринкової економіки, базисом для якої виступає неприпустимість будь-якого впливу на відносини ринку, а отже, завданням держави є захист основ і принципів ринкових відносин. На підставі цього на органи публічної влади покладаються важливі повноваження щодо забезпечення і підтримки економічного розвитку країни, формування інвестиційної, цінової і податкової політики, єдності економічного простору та вільного переміщення товарів і послуг [1, ст. 92, 116]. Агропромисловий комплекс у свою чергу виступає важливим елементом національної економіки, який формує близько 17% ВВП країни [2]. Попри високі показники виробництва, аграрний сектор економіки наразі поступається в конкуренції провідним Європейським країнам, з огляду на стрімкий розвиток євроінтеграційних процесів на Україні доцільно проаналізувати й удосконалити первинні складники діяльності аграрного комплексу, якими виступають інформаційне забезпечення та правові основи діяльності.

Мета дослідження – на основі аналізу чинного законодавства та доктринальних розробок визначити роль і місце органів, що реалізують політику у сфері інформатизації аграрного комплексу в системі органів публічної влади, виявити особливості інформаційно-правового забезпечення аграрно-промислового комплексу України та критерії, що покладені в основу його класифікації, надати власні пропозиції щодо такої класифікації та усунення прогалин, що стосуються засад інформаційно-правової діяльності комплексу.

Об'єкт дослідження – правові норми, які регламентують інформаційно-правові засади суспільних відносин, що виникають у сфері агропромислового комплексу України.

Принципові засади інформаційного права, правові режими, сутність інформації та інформаційних ресурсів, їхні ознаки і властивості, правове регулювання розповсюдження інформації були висвітлені у працях таких науковців, як Б. Кормич [10], З. Партико [9], Т. Слінько [6]. Окремі аспекти засад інформаційно-правової діяльності агропромислового комплексу були розглянуті в працях Н. Цифрової [12], О. Харенко [4] та ін. Але відсутність комплексних монографічних чи дисертаційних досліджень цієї проблематики робить зазначену тему актуальною для подальших розробок і досліджень.

Будучи однією з гарантій ефективності діяльності і функціонування національної економіки, інформація у сфері агропромислового комплексу виконує подвійну роль. На зовнішньому рівні інформація надається потенційним інвесторам та споживачам продуктів виробництва аграрного сектору, ця інформація насамперед пов'язана з обсягами виробництва, особливостями територій, на яких розташовані аграрні підприємства, станом і родючістю земель, якістю продукції тощо. У свою чергу інформація на внутрішньому рівні передбачає її розповсюдження, облік, накопичення та узагальнення у межах підприємства. Це відбувається не тільки з метою збільшення обсягів виробництва, а й з метою підтримки належного рівня якості такої продукції.

Інформаційне забезпечення підприємства в широкому розумінні включає у себе такі елементи, як спеціальну освіту, пов'язану з сільськогосподарською діяльністю, інформаційно-правові заходи для окремих категорій працівників, підвищення рівня кваліфікації, збори на підприємствах та систематичне й оперативне оприлюднення інформації в офіційних друкованих виданнях, веб-сайтах у мережі Інтернет, на єдиному веб-порталі відкритих даних, на інформаційних стендах, будь-яким іншим способом, під час яких уповноважені суб'єкти звітують про стан і обсяги виробництва. Закон України «Про доступ до публічної інформації» до таких суб'єктів відносить

не тільки осіб, які користуються владними повноваженнями, а й осіб, які виконують делеговані повноваження суб'єктів владних повноважень згідно із законом чи договором, а також суб'єктів господарювання, які займають домінуюче становище на ринку або наділені спеціальними чи виключними правами, або є природними монополіями стосовно інформації щодо умов постачання товарів, послуг та цін на них [3, ст. 5, 13]. Отже, під інформаційним забезпеченням агрокомплексу слід розуміти сукупність усіх видів діяльності уповноважених органів і суб'єктів, завданням яких є підготовка кадрів для роботи в аграрній сфері, збір, облік, накопичення й оприлюднення інформації, що регламентує діяльність аграрної сфери.

З поняттям «інформаційне забезпечення» тісно пов'язують категорію «інформаційне обслуговування». Інформаційне обслуговування слід розуміти як діяльність, яка спрямовується на задоволення інформаційних потреб суб'єктів агропромисловості. Серед складових елементів інформаційного обслуговування варто виділити такі:

- дані та відомості як об'єкт інформаційного обслуговування агросфери;
- особи, уповноважені на здійснення посередницьких функцій щодо надання, обліку, збереження та розповсюдження інформації;
- особи, які виступають споживачами інформації;
- інформаційні технології;
- ресурсне забезпечення.

Говорячи про важливість і необхідність інформації для розвитку агропромислового комплексу, доцільно визначити її сутність, простежити критерії класифікації та властивості. Наразі немає єдиного визначення поняття «інформація». Законодавець також по-різному трактує цю категорію. Закон України «Про телекомунікації» визначає інформацію як відомості, подані у вигляді сигналів, звуків, рухомих або нерухомих зображень чи в інший спосіб [7, ст. 1]. Більш вузьке розуміння інформації визначено в Законі України «Про інформацію», відповідно до якого інформація – це будь-які відомості та/або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді [8, ст. 1].

В юридичній літературі також склалося чимало підходів до її визначення. Так, О.В. Харенко пропонує визначати інформацію залежно від сфери її застосування. Таким чином, визначаючи інформацію як економічну категорію, слід розуміти, що це продукт праці, предмет обміну та об'єкт власності, причому не вся інформація може бути товаром, зокрема це стосується публічної інформації [4]. Для природничих наук інформація – сукупність знань про об'єктивну реальність навколишнього світу [5]. Слушною є позиція Т.М. Слінько, яка наголошує на двох концепціях інформації – атрибутивній та функціональній [6, с. 24]. Атрибутивна концепція передбачає об'єктивне існування інформації, незалежно від її упорядкування та регулювання відповідними суб'єктами, тобто інформація – атрибут, властивість матерії [6, с. 25]. Функціональний підхід, навпаки, пов'язує існування інформації виключно у зв'язку з її відтворенням та передачею, тобто вона існує виключно в межах управління [6, с. 25]. Кожна із запропонованих концепцій і визначень у своєму комплексі визначає важливі властивості інформації.

Визначаючи властивості інформації, З. Партико наголошує на таких, як якість, що передбачає поділ інформації залежно від форми, модальності та істинності; кількість – зазначена властивість визначає її обсяг; цінність – передбачає ступінь досягнення мети за допомогою отриманої інформації; достовірність – неспотворена частка в копії документа стосовно його оригіналу; складність – сукупність знань про алгоритм побудови інформації з боку отримувача; новизна – величина інформації, яка відсутня у банку інформації отримувача; достатність – дотримання правил формальної логіки під час

складання інформації; оперативність – часові межі отримання інформації; точність – відповідність між реальною дійсністю та уявленням автора інформації; зрозумілість – розпізнавання інформації; репрезентативність – ступінь точності відображення стану процесів [9, с. 137].

Для характеристики властивостей інформації Б.А. Кормич використовує поділ усіх властивостей на загальні та юридичні. Загальні – ті, що притаманні будь-якій інформації, яка пронизує всі сфери суспільних відносин. Юридичні – враховують і виражають специфіку правового регулювання. До загальних науковець відносить системність інформації, в цій властивості зображена внутрішня будова інформації; селективність, тобто залежність інформації від процесів її вибору та відбору; субстанціональна несамостійність – інформація не може існувати без її носія; здатність до трансформації – властивість, що відображає можливості інформації безконтрольно поширюватися. До юридичних ознак слід віднести такі: фізична невідчужуваність інформації, тобто нерозривний зв'язок між інформацією і людиною, у вузькому розумінні право кожного на інформацію; відособлення інформації – передбачає відокремлення інформації від виробника різними способами і передачу її іншим суб'єктам; незалежність прав на інформацію – законодавча захищеність інформації, що визначається низкою нормативних актів, які регулюють питання інформаційного забезпечення країни в цілому, а також встановлюють відповідальність за порушення інформаційного законодавства; здатність до тиражування – інформації можна копіювати невизначену кількість, при цьому не витрачаються її споживчі властивості [10, с. 12–14].

Окрім зазначених, доцільно було б зосередити увагу на таких властивостях інформації, як вольовий характер, ця властивість напряду пов'язана з необхідністю суб'єкта, який прагне отримати інформацію здійснення певних дій, у свою чергу завданням законодавця повинно бути створення якомога комфортних умов для реалізації особою свого права на інформацію; нестабільність – така властивість напряду пов'язана з можливістю зміни інформації від конкретних умов, прикладом може бути реорганізація на підприємстві чи зміна нормативної бази.

Переносячись безпосередньо в площину агрокомплексу, варто визнати, що важливого значення набув поділ інформації в залежності від відповідних критеріїв на певні рівні, зокрема, серед таких критеріїв Н.Г. Циферова виділяє такі: джерела (зовнішні та внутрішні), форма зображення (кодована, буквена, цифрова, графічна), можливість використання (достовірна і недостовірна), відділи управління (економічна, організаційна, технічна, соціальна), роль управління (планова, звітна, статистична, контрольна), характер роботи з інформацією (статистична, бухгалтерська, оперативна), час дії (постійна та запроваджена на певний час), рівень переробки (первинна, проміжна, похідна, підсумкова) [12, с. 75]. Законодавцем також розроблена певна класифікація інформації. Так, залежно від сфери людської життєдіяльності, яка стосується такої інформації, інформація поділяється на: інформацію про фізичну особу, статистичну інформацію, інформацію про товар, правову інформацію, соціологічну інформацію, податкову інформацію, науково-технічну інформацію, інформацію довідково-енциклопедичного характеру, інформацію про стан довкілля, інші види інформації [8, ст. 10]; у залежності від порядку доступу до інформації: відкрити інформацію та інформацію з обмеженим доступом, у свою чергу інформація з обмеженим доступом поділяється на конфіденційну, таємну та службову [8, ст. 21].

На основі особливостей функціонування і організації аграрного комплексу України, пропонуємо власну класифікацію видів інформації у цій сфері (рис. 1).

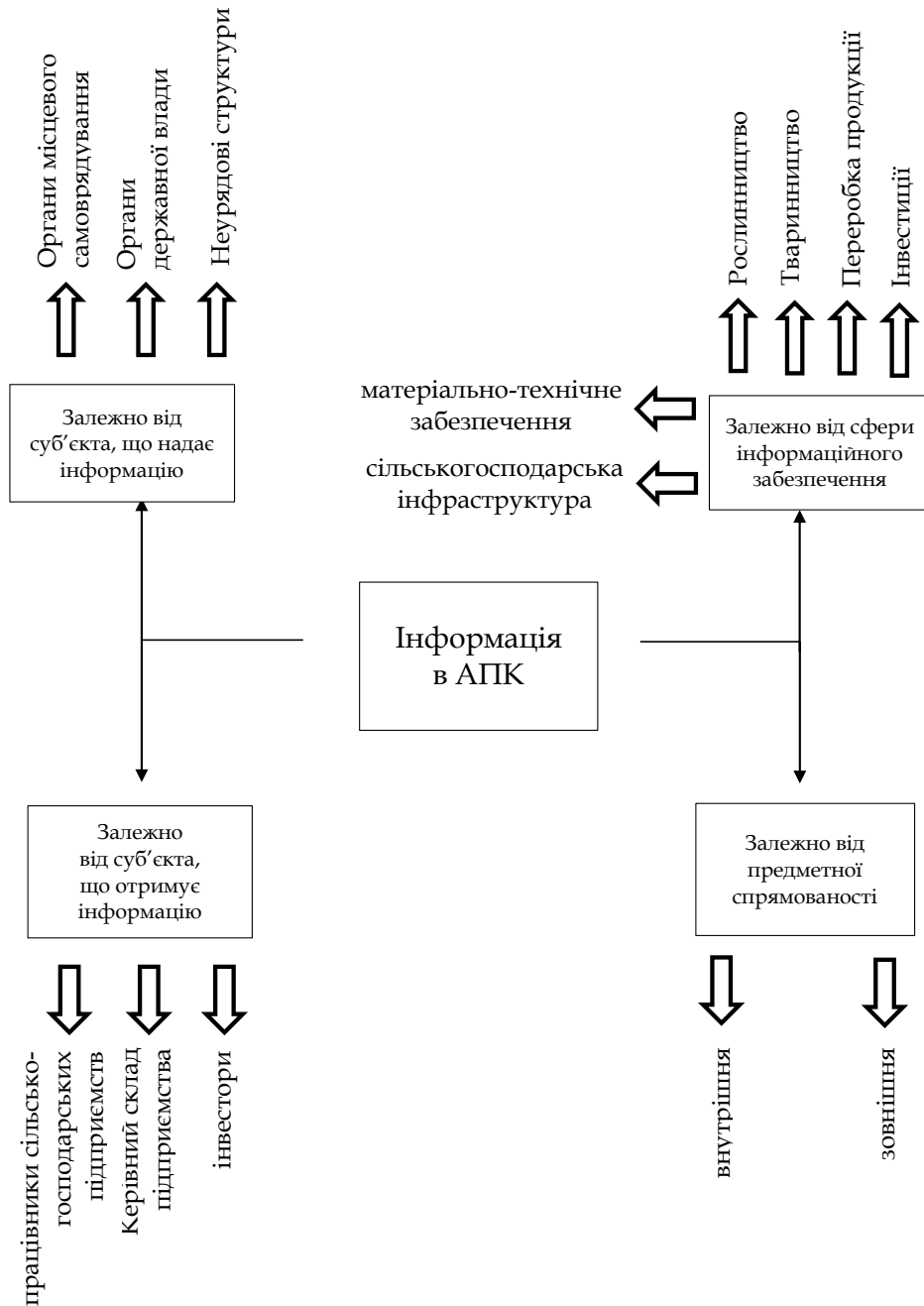

Рис. 1. Класифікація видів інформації у сфері агропромислового комплексу України

Первинні правові засади інформаційного забезпечення будь-якої сфери суспільних відносин закріплено в Конституції України. Головний закон визначає, що захист інформаційної безпеки є однією з найважливіших функцій держави [1, ст. 17], кожному гарантується право вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію [1, ч. 2 ст. 34]. У зв'язку з тим, що сфера АПК являє собою конкретний вид суспільних відносин, нормативні джерела, що містять вказівки на правові основи інформаційного забезпечення агросектору, містяться у законах та підзаконних актах.

Першим варто відмітити Закон України «Про сільськогосподарську дорадчу діяльність», у ньому міститься вказівка на те, що інформаційне забезпечення суб'єктів, що провадять сільськогосподарську діяльність, є основним завданням дорадчої діяльності, тобто сукупністю дій, що спрямовуються на задоволення потреб сільськогоспо-

дарських підприємств усіх форм власності та господарювання [21, ст. 4]. Закон також виділяє специфічний суб'єкт, на який покладається функція з проведення збору, узагальнення та аналізу інформації про діяльність суб'єктів дорадчої діяльності [21, ст. 7]. Принципово, що інформація з реєстрів дорадників і дорадчих служб є доступною та відкритою для юридичних і фізичних осіб [21, ч. 2 ст. 9].

Закон України «Про державну підтримку сільського господарства», визначаючи основні форми і види бюджетних дотацій, тобто кошти, що виділяються з бюджету для надання матеріальної підтримки агропідприємствам, визначає загальнообов'язковість дотримання порядку і форми дотаційного реєстру, які встановлюються на рівні підзаконних нормативних актів. Дані з таких реєстрів не є інформацією з обмеженим доступом та підлягають щоденному оприлюдненню [22, п. 161.5 ст. 16].

Постанова Кабміну «Про затвердження Положення про Міністерство аграрної політики та продовольства України» визначає обов'язок Мінагрополітики забезпечувати відкритість та загальнодоступність реєстрів сільського господарства (Реєстр суб'єктів насінництва та розсадництва, Реєстр органів з оцінки відповідності, Реєстр сертифікатів на насіння та садивний матеріал тощо) [13, пп. 20 п. 4].

З поняттям інформації межують так звані інформаційні бази даних. У наказі Державної податкової адміністрації України «Про затвердження Положення про банк даних про сумнівні фінансові операції» інформаційні бази даних визначаються як групи взаємопов'язаних задокументованих одиниць інформації, які об'єднані в автоматизованих інформаційних системах за певними ознаками [19]. Інформаційні бази покликані зберегти і за необхідності відтворити відповідну інформацію, донести її до користувача.

Наразі дедалі більше правова доктрина наголошує на міжнародних інформаційних базах, які використовуються для підтримання належного рівня розвитку агрокомплексу. Серед найпопулярніших визнаються CAB Abstracts, Agricola, Agora, Agros та інші [20, с. 60]. Особливість цих систем полягає у відкритому доступі для наукових центрів відповідної країни. За ведення і достовірність інформації відповідають, як правило, міжнародні організації, а її джерелом виступають сільськогосподарські бібліотеки та тезауруси, діяльність яких напряму пов'язується з аграрною сферою. О.Є. Тарабрін акцентує увагу на таких суб'єктах ведення і поширення інформації, як Food and Agriculture Organization, International Food Information System, Agricultural Bureau of the British Commonwealth та інші [20, с. 61]. Рівень достовірності та цілісності інформації у визначених базах не викликає сумнівів, проте проблема криється в комерційній спрямованості цих систем. Враховуючи зазначене, вважаємо за доцільне розробити власні національні бази даних, забезпечити їх належний розвиток та підтримку, здійснюючи відповідні матеріальні інвестиції. Зазначене надасть можливість, по-перше, подолати інформаційний дефіцит в агрокомплексі країни та налагодити співпрацю на міжнародному рівні, а, по-друге, нівелювати інформаційну залежність України від міжнародної спільноти і розвивати власний інформаційний потенціал в агросфері.

Переходячи до визначення пріоритетних напрямків розвитку агропромислового комплексу та удосконалення його інформаційно-правового забезпечення, необхідно простежити і визначити роль органів виконавчої влади та їхній вплив на агрокомплекс України. Провідним органом, який формує та реалізує державну аграрну політику у сферах сільського господарства, відає питаннями продовольчої безпеки, здійснює охорону прав на сорти рослин, тваринництва, насінництва та розсадництва [13], є Міністерство аграрної політики та продовольства України (далі – Міністерство). У сфері інформаційного забезпечення Міністерство здійснює важливі повноваження щодо ведення інформаційного банку даних про стан ґрунтів земель сільськогосподарського призначення, бере участь у формуванні та реалізації бюджетної цінової, лізин-

гової, інноваційної, інвестиційної, страхової, гендерної політики й політики у сфері інформатизації та технічного захисту, здійснює заходи, спрямовані на впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій та створення системи національних інформаційних ресурсів [13]. Слід визнати той факт, що діяльність Міністерства, а саме рівень її ефективності, напряму пов'язується з органами, що функціонують на базі міністерства, і діяльність яких спрямовується через Міністра Міністерства аграрної політики та продовольства, а саме йдеться про державні служби та агентства.

Міністерству підпорядковані такі органи, як Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру, Державне агентство рибного господарства України, Державне агентство лісових ресурсів України, Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів [14].

Основними напрямками діяльності Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів в інформаційній сфері діяльності агропромислового комплексу є: поширення інформації про виробництво та реалізацію органічної продукції (сировини), органічну продукцію, систему гарантій і контролю в ЗМІ із залученням заінтересованих сторін; організація наукової, науково-технічної, інформаційної, видавничої діяльності, пропагування досягнень і передового досвіду, сприяння створенню і впровадженню сучасних технологій у сферах віднесених до компетенції Держпродспоживслужби; здійснення контролю за достовірністю інформації, зазначеної у документах про формування, встановлення та застосування державних регульованих цін [15].

Державне агентство лісових ресурсів є центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері лісового і мисливського господарства. Визначений орган реалізує свої повноваження у сфері інформаційного забезпечення агрокомплексу через голову Держлісагенства, який забезпечує дотримання встановленого Міністром аграрної політики та продовольства порядку ведення обміну інформацією між Мінагрополітики і Держлісагенством та своєчасність її подання [16]. Не можна не визнати той факт, що зазначений орган наділений вкрай незначними повноваженнями, пов'язаними з інформаційним забезпеченням сфери агрокомплексу, за того обсягу лісове і мисливське господарство позбавляється додаткових інформаційних ресурсів та важелів контролю.

Діяльність Державного агентства рибного господарства України спрямовується на реалізацію державної політики у сфері рибного господарства, рибної промисловості, охорони використання та відтворення водних біоресурсів, регулювання рибальства, безпеки мореплавства суден флоту рибного господарства [17]. Стосовно інформації у сфері АПК Державне агентство рибного господарства України наділене повноваженнями щодо запровадження спеціальних форм статистичної звітності в галузі рибного господарства щодо водних біоресурсів згідно з міжнародними стандартами, воно також забезпечує обмін такою інформацією з відповідними міжнародними організаціями згідно із законодавством та міжнародними договорами України, здійснює контроль за діяльністю галузевої системи науково-технічної інформації, забезпечує встановлений порядок обміну інформацією між Міністерством і Держрибагентством та вчасність її подання [17].

Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру реалізує політику у сфері топографо-геодезичної і картографічної діяльності, земельних відносин, землеустрою, у сфері Державного земельного кадастру, державного нагляду (контролю) в агропромисловому комплексі в частині дотримання земельного законодавства, використання та охорони земель усіх категорій і форм власності, родючості ґрунтів. Основними завданнями служби у сфері інформації в агрокомплексі є такі: здійснення нагляду за веденням державного обліку і реєстрацією земель, достовірні-

стю інформації про наявність та використання земель, забезпечення інформаційної взаємодії Державного земельного кадастру з іншими інформаційними системами, забезпечення науково-експертного, інформаційного та методичного проведення земельпорядних, землеоціночних робіт, здійснення організаційних заходів щодо проведення земельних торгів та забезпечення підготовки ліцитаторів, створення інформаційної бази даних з питань землеустрою, забезпечення встановленого порядку обміну інформацією між Міністерством та Держгеокадастром та вчасність її подання [18].

Таким чином, аналізуючи повноваження органів виконавчої влади у сфері інформаційного забезпечення діяльності агропромислового комплексу України, можна дійти висновку про неупорядкованість нормативної регламентації інформаційної сфери, а саме за наявності відповідних повноважень в одного органу, що здійснює і реалізує політику щодо інформаційного забезпечення відповідної сфері виробництва агрокомплексу, такі повноваження відсутні в іншого органу, хоча їх реалізація можлива виключно з виконанням відповідною службою чи агентством своїх завдань, які визначаються у нормативних актах.

Отже, визначивши за допомогою властивостей та класифікації інформації її місце та вплив на систему суспільних відносин, справедливо стверджувати, що величезний вплив інформація має і на відносини, що виникають у сфері аграрного сектору країни. Попри це, наразі існуючі механізми інформаційного забезпечення аграрного комплексу відображають далеко не ідеальну модель, що напряму пов'язано з великою кількістю невирішених проблем і прогалин у сфері засад інформаційної діяльності.

Не можна не погодитись із думкою О.О. Орлова та В.О. Борисової, які наголошують на таких проблемах і недоліках інформаційного обслуговування сфери агрокомплексу:

- використання великої частки інформації не за призначенням;
- переоцінка чи недооцінка потенційних джерел інформації;
- прийняття управлінського рішення перед безпосереднім отриманням інформації;
- нестача інформаційних ресурсів;
- застаріла система паперових технологій збору, обробки й обліку інформації;
- хаотичне спрямування значного обсягу інформаційних потоків [11, с. 41].

Окрім зазначеного, необхідно зосередити увагу на таких проблемах:

- відсутність нормативного закріплення різновидів інформації, що регламентує діяльність агрокомплексу;
- великий рівень централізації;
- безсистемний і хаотичний характер розташування аналітичних центрів, на який покладається основний тягар з інформаційного забезпечення підприємств;
- відсутність на базі підприємства структур, що передбачають консультацію і забезпечення інформаційної обізнаності інвестиційної діяльності;
- відсутність систематизованого законодавства з питань реалізації державної політики в інформаційній сфері діяльності агропромислового комплексу;
- непропорційний розподіл повноважень між органами влади, які покликані здійснювати інформаційне забезпечення сфери агрокомплексу.

Інформаційно-правові засади є невід'ємним елементом, що покладається в основу існування і функціонування агропромислового комплексу, попри це, наразі нормативне забезпечення, що стосується основних засад інформаційної діяльності, залишається недостатньо врегульованим, це насамперед проявляється в існуючих невирішених проблемах, що зумовлені багатьма недоліками, серед яких провідне місце посідає нормативна складова частини діяльності агрокомплексу України та безконтрольне становище державних структур, які провадять інформаційну політику у сфері аграрного комплексу. З огляду на це пропонуємо запровадити такі зміни і нововведення:

- 1) закріплення в нормативних актах інформації залежно від: сфери її використання і розповсюдження; суб'єкта, що надає та отримує інформацію; предметної спрямованості.
- 2) посилення концепції децентралізації; ця зміна реалізується шляхом створення регіональних аналітичних центрів чи спеціального департаменту з територіальними структурними підрозділами на базі Мінагрополітики;
- 3) посилення відповідальності за порушення інформаційного законодавства та безпосередньо самої процедури притягнення до відповідальності, тобто заходи, які застосовуються до правопорушника, не повинні обмежуватись і включати у своєму вузькому розумінні лише незначне матеріальне стягнення, правопорушник повинен відчувати заходи морального впливу, серед таких звільнення з посади, переведення на посаду нижчого рівня, позбавлення спеціального звання чи рангу, які повинні застосовуватись керівником підприємства в обов'язковому порядку з метою спеціальної (запобігання правопорушенням з боку особи правопорушника) та загальної превенції (запобігання правопорушенням з боку інших осіб);
- 4) налагодження системи міжнародного співробітництва з провідними аграрними країнами;
- 5) закріплення загальнообов'язкового проведення інформаційних заходів на підприємстві (круглі столи, засідання, конференції, форуми тощо);
- 6) налагодження координації підприємств у межах регіону, обмін інформацією і ресурсами;
- 7) вжиття заходів щодо належного матеріально-технічного та аналітичного забезпечення підприємств.
- 8) створення національних інформаційних баз даних.

Список використаних джерел:

1. Конституція України : Закон від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 03.07.2019).
3. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13.01.2011 р. № 2939-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 32. Ст. 314.
4. Харенко О.В. Поняття «інформація» в юридичній науці та законодавстві України. *Часопис Київського університету права*. 2014. № 3. С. 119–124. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chkur_2014_3_29 (дата звернення: 04.07.2019).
5. Інформація, її властивості і види ТІП. URL: <http://www.compiko.lviv.ua/wp-content/uploads/tip/tip2.pdf> (дата звернення: 04.07.2019).
6. Слінько Т.М. Сучасні означення інформації. *Право*. UA. 2016. № 2. С. 23–29. URL: <http://dspace.nlu.edu.ua/handle/123456789/14426> (дата звернення: 04.07.2019).
7. Про телекомунікації : Закон України від 18.11.2003 р. № 1280-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 12. Ст. 155.
8. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 48. Ст. 650.
9. Партико З. Властивості інформації. Інформація, комунікація, суспільство : матеріали 6-ої міжнар. наук. конф., м. Львів, 18–20 травня 2017 р. Львів, 2017. С. 136–137.
10. Кормич Б.А. Інформаційне право : підручник. Харків, 2011. 334 с.
11. Орлов О.О., Борисова В.О. Організація маркетингової діяльності як об'єктивна необхідність підвищення ефективності підприємств агропромислового комплексу в ринкових умовах. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2014. № 5. Т. 2. С. 39–42. URL: [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vchnu_ekon_2014_5\(2\)_11.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vchnu_ekon_2014_5(2)_11.pdf) (дата звернення: 10.07.2019).

12. Цифрова Н.Г. Інформаційне забезпечення механізму державного регулювання агропромислового комплексу. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. 2012. №3. С. 72–78. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoaksk_2012_3_9 (дата звернення: 10.07.2019).
13. Про затвердження Положення про Міністерство аграрної політики та продовольства України : Постанова Кабінету Міністрів України від 25.11. 2015 р. № 1119. *Офіційний вісник України*. 2016. № 2. С. 483.
14. Офіційний веб-сайт Міністерства аграрної політики та продовольства. URL: <https://minagro.gov.ua/ua> (дата звернення: 13.07.2019).
15. Про затвердження Положення про Державну службу України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів : Постанова Кабінету Міністрів України від 02.09.2015 р. № 667. *Офіційний вісник України*. 2015. № 73. С. 44.
16. Про затвердження Положення про Державне агентство лісових ресурсів України : Постанова Кабінету Міністрів України від 08.10.2015 р. № 521. *Офіційний вісник України*. 2014. № 82. С. 73.
17. Про затвердження Положення про Державне агентство рибного господарства України : Постанова Кабінету Міністрів України від 30.09.2015 р. № 521. *Офіційний вісник України*. 2015. № 90. С. 19.
18. Про Державну службу України з питань геодезії, картографії та кадастру : Постанова Кабінету Міністрів України від 14.01.2015 р. № 15. *Офіційний вісник України*. 2015. № 7. С. 79.
19. Про затвердження Положення про банк даних про сумнівні фінансові операції : Наказ державної податкової адміністрації від 21.05.2003 р. № 233. URL: <http://agris.fao.org/agrissearch/search.do?recordID=UA2014500116> (дата звернення: 15.07.2019).
20. Тарабрін О.Є. Світова система наукової аграрної інформації та проблеми доступу до міжнародних інформаційних ресурсів. *Інноваційна діяльність та інтелектуальний капітал*. 2013. № 8. С. 59–63. URL: <http://agris.fao.org/agris-search/search.do?recordID=UA2014500116> (дата звернення: 17.07.2019).
21. Про сільськогосподарську дорадчу діяльність : Закон України від 17.06.2004 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 38. Ст. 470.
22. Про державну підтримку сільського господарства України : Закон України від 24.06.2004 р. *Відомості Верховної Ради України* 2004. № 49. Ст. 5274.